

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa
Guia docent	F
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Crèdits	1,68 de presencials (42 hores) 4,32 de no presencials (108 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Daniel José Albero Santacreu d.albero@uib.es	12:00	13:00	Dimecres	14/09/2015	29/07/2016	BF-10

Contextualització

Ciències socials i la seva didàctica II (Història) es una de les dues assignatures del mòdul 2.2. Ciències Socials i la respectiva matèria Ciències Socials del Grau d'Educació Primària. Ha estat assignada a la Secció d'Història del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts de la UIB. La ubicació en el Pla d'estudis dels continguts d'Història el curs següent als continguts de Geografia, facilitarà al nostre alumnat el seu estudi, comprensió i aplicació a Primària en un marc temporal (significatiu) i cronològic (formal).

La selecció dels continguts, la bibliografia i recursos didàctics i les activitats d'ensenyament-aprenentatge previstes són tendents a donar a l'alumnat universitari d'aquest Grau els referents científics actuals de les Ciències Històriques i la Teoria de les Arts i les eines didàctiques més directament relacionades amb els requeriments dels continguts historicoartístics de l'Educació Primària: significatius i comprensibles per l'alumnat de 6 a 12 anys, bàsics i facilitadors de la comprensió dels continguts de les mateixes ciències a la Secundària Obligatoria i al Batxillerat.

La informació docent sobre Història social, Antropologia històrica, Història del gènere, Història de les dones, Història de la infància, Història de la família, Història de la vida quotidiana, Història del present, Història oral, Història social de l'Art, totes elles, si escau, amb aproximacions locals, europees i mundials, contribuiran de forma integrada a l'estudi dels canvis i la continuïtat de la família humana en la seva entitat organitzativa socioeconòmica i cultural i el seu devenir cronològic. Això és imprescindible en l'actual context educacional, on la població escolaritzada té origen multicultural i moltes nacionalitats, en un present on els viatges familiars i les xarxes d'informació i comunicació acosten al gran món el nostre microcosmos.

L'alumnat d'aquest curs obtindrà alhora els coneixements científics de l'assignatura amb la màxima actualitat i la pràctica aplicativa amb recursos reals i virtuals en relació amb les competències del Grau i els resultats d'aprenentatge.

Requisits

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa
Guia docent	F
Idioma	Català

Competències

En aquesta assignatura, per tal d'obtenir els resultats d'aprenentatge prevists, treballarem en principi totes les competències específiques didàctico-disciplinars de tipus històricoartístic i antropològic de la matèria Ciències Socials que figuren a la documentació completa del Grau d'Educació Primària, epígraf 5.4.9.i (inclosa la continuïtat de les competències integradores dels coneixements geogràfics i històrics: 2.2.3, 2.2.11 i 2.2.19, tot excloent-ne la 2.2.11, exclusiva de Geografia).

Específiques

- * 2.2.5. Fomentar l'educació democràtica de la ciutadania i la pràctica del pensament social crític.
- * 2.2.9. Comprendre i les categories temporals i cronològiques del procés històric.
- * 2.2.10. Aprendre a utilitzar de forma adient el vocabulari específic històric i artístic en els contextos pertinents.
- * 2.2.17. Distingir els diferents conceptes temporals i relacionar-los amb els criteris històrics, les unitats i les eines de mida i representació cronològiques respectives.
- * 2.2.18. Iniciar l'alumnat en el coneixement de les organitzacions socioeconòmiques de la espècie humana, les seves activitats i devenir en relació als descobriments i les innovacions tecnològiques i científiques al llarg de la història.

Genèriques

- * 2.2.2. Conèixer el curriculum escolar de les CCSS.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de la matèria es distribueixen en dos tipus principals: continguts disciplinars i continguts didàctics.

Continguts temàtics

1. Teoria i Metodologia de la Història

1.1. La Història. L'objecte científic. Mètodes històrics. Documentació històrica i el seu ús per al coneixement del passat. Jaciments, arxius, museus. Les ciències històriques sectorials i els enfocaments adients per als continguts històrics i artístics de l'Educació Primària.

1.2. Història social, Antropologia Històrica, Història del gènere, Història de les dones, Història de la infància, Història de la família, Història de la vida quotidiana, Història del present, Història oral, Història local, Història social de l'Art. Cronologia i cronografia. Cartografia històrica.

1.3. El temps històric: criteris, unitats i convencions de la cronologia i la periodització històriques. Cronologia, cronografia i cartografia històrica formals. Unitats i convencions i la seva representació. Cronologia i cronografies significatives: temps personal, familiar i local. Alguns exemples: calendaris cristià, musulmà, jueu, xinès, asteca. Calendaris laics.

2. Societats humanes. Paradigmes i desenvolupament històric

2.1. Alguns tipus de societats en l'àmbit mundial i el seu desenvolupament històric. Continguts científics de vida quotidiana, gènere i edat.

2.1.1. Societats recolecto-depredadores

2.1.2. Societats agràries (horticultores, agricultores)

2.1.3. Societats esclavistes

2.1.4. Societats feudals

2.1.5. Societats capitalistes

2.1.6. Societats industrials

2.1.7. Societats democràtiques

2.1.8. Societats actuals

2.2. Estudi dels canvis i la continuïtat en la vida quotidiana, mentalitat i interpretació del món en les societats estudiades,

3. Didàctica de la història per l'Educació Primària

3.1. Quina Història per a l'Educació Primària. Marc legal de referència. Documentació curricular. Continguts de les àrees de coneixement relacionades: Coneixement del medi (social i cultural), Educació para la Ciutadania i Drets Humans, i alguns aspectes de les Àrees d'Educació Artística (tècniques) i Matemàtiques (cronografia i cronologia). Coneixement dels blocs de contingut implicats.

3.2. Criteris i enfocaments didàctics

3.2.1. Criteris

Criteris de selecció de continguts.

Criteris de seqüenciació de continguts.

3.2.2. Enfocaments

Enfocaments cronològics: Sincronia, diacronia regressiva, diacronia progressiva.

Enfocaments temàtics

Enfocaments holístics o significatius: l'enfocament de gènere, l'enfocament d'edat, l'enfocament basat en interessos i l'enfocament basat en drets humans.

4. Tècniques i estratègies d'aplicació a propostes del processos d'ensenyament-aprenentatge

4.1. Desenvolupament de continguts i aplicació d'habilitats didàctiques a alguns del continguts de la Història i de les seves manifestacions socioeconòmiques, polítiques i culturals, en un marc cronològic.

4.1.1. Tècniques i estratègies d'integració i seqüenciació de continguts per cicles: les històries personals, familiars i locals. Recursos.

4.1.2. Tècniques i estratègies d'integració de continguts de CCSS : Lectura diacrònica (directa o indirecta, real o virtual) del paisatge històric. Recursos.

4.1.3. Exemples de propostes de programació de processos d'ensenyament-aprenentatge

-Visita real o virtual al Castell de Bellver. Es preveu com a activitat integradora per a l'avaluació, i en el seu cas, obtenció de les competències de CCSS. Amés amés d'obra d'art paradigmàtica del gòtic, és la talaia privilegiada per l'estudi del paisatge històric de Ciutat de Mallorca i seu

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa
Guia docent	F
Idioma	Català

del Museu d'Història de la Ciutat en el marc dels paisatges emblemàtics de la Badia i de la Serra de Tramuntana. La contextualització al curriculum d'aquesta visita cobreix pràcticament tots els continguts referencials i la seva metodologia és extrapolable a altres processos.

- Cronologia significativa.
- Història personal, familiar i local.
- Itineraris d'Història i Art.
- Visites a Museus.

Metodologia docent

La metodologia combinarà classes magistrals en Gran Grup (GG) (socràtiques i/o expositives), sempre amb recolzament de materials adients; les sessions de Grup Mitjà seran més interactives i promouran la participació i individualització de l'estudi i el seu registre a la Carpeta d'Aprenentatge

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	F.- Obtenció dels coneixements teòrics del temari. M.- Classes magistrals socràtiques i/o expositives, amb utilització docent de les eines tecnològiques adients. Seguiment per part de l'alumnat, amb anotacions dels continguts i els suports dels mateixos i eventuais torns de preguntes	20
Seminaris i tallers	Seguiment de les propostes individuals de processos d'ensenyament aprenentatge	Grup mitjà 2 (X)	F.- Avaluació contínua de la obtenció del nivell aplicatiu dels coneixements teòrico-pràctics del Tema 4 M.- Control i suport permanent del professorat	10
Classes pràctiques	Classes pràctiques d'aula	Grup mitjà (M)	F.- Aplicació dels coneixements teòrics, especialment els dels temes 1,2 i 3 M.- Mostració de recursos com DVD i materials didàctics <i>on line</i> , sobre aspectes generals dels continguts, com ara : <i>Somnus civitatis</i> , Web Arqueobalear, documentals històrics o antropològics, cronologies, materials didàctics en diversos suports sobre estudis personals, familiars i locals Anàlisi i avaluació de materials didàctics adients, com ara Guies de Museus i visites virtuals	10
Tutories ECTS		Grup petit (P)	F.- Control de la obtenció de les competències M.- Suport a demanda en les classes de grup mitjà o en les sessions de tutoria de la matèria	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa
Guia docent	F
Idioma	Català

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Contextualització consultada del curriculum d'Educació Primària	F.- Contextualització dels continguts d'assignatura i matèria al curriculum d'Educació Primària i consulta de bibliografia i altres recursos en qualsevol format.	54
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge	F.- Aplicació contínua dels aprenentatges teòrico-pràctics de tot el temari a la preparació de la proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge individual o en petit grup (quantitat de membres a determinar)	54

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació serà contínua, i tendent a la obtenció de les competències. Hi haurà una prova inicial que permetrà intervencions docents més ajustades a les necessitats de l'alumnat i, si escau, compensatòria de les carències informatives dels continguts científics disciplinars i dels didàctics. Inicialment o successivament, segons els grups, amb una periodicitat setmanal, si escau, es publicaran a la pàgina de la assignatura orientacions i materials. Hi haurà una prova de contingut disciplinar a mitjan semestre, que haurà de ser superada abans de passar a fer la proposta individual o grupal de Procés d'ensenyament-aprenentatge sobre un contingut curricular d'Història concret. Aquestes propostes han de complir els següents requisits: incloure continguts científics consultats a publicacions científiques i correctament citades; tenir un marc cronològic (cronologia i cronografia) i espacial (mapa històric); s'hauran de pujar (en la seva versió inicial i en la definitiva) als botons de "Tasques" de la pàgina de Campus Extens. La versió inicial ha d'incloure els continguts científics i la definitiva afegirà la selecció i seqüenciació dels continguts als 6 cursos d'Educació Primària; un control periòdic de la Carpeta individual d'Aprenentatge permetrà la seva millora, si escau. La proposta individual o grupal definitiva de Procés d'Ensenyament aprenentatge s'haurà de defensar individualment per escrit a l'examen final amb ajut de la Carpeta d'Aprenentatge. Tots els valors assignats referits a la qualificació final són els màxims possibles. Durant el curs es promourà la seva obtenció en aquest nivell màxim. Les persones que no puguin tenir pressencialitat continuada hauran de fer presencialment almenys la Prova inicial, la Prova de contingut disciplinar i la Prova final amb la seva CdA.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa
Guia docent	F
Idioma	Català

Classes magistrals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	F.- Obtenció dels coneixements teòrics del temari. M.- Classes magistrals socràtiques i/o expositives, amb utilització docent de les eines tecnològiques adients. Seguiment per part de l'alumnat, amb anotacions dels continguts i els suports dels mateixos i eventuais torns de preguntes
Criteris d'avaluació	Recollir en la carpeta els continguts i treballar les consultes indicades per afegir-les a la Cd'A. Examen a mitjan semestre. Examen final.

Percentatge de la qualificació final: 25% amb qualificació mínima 5

Seguiment de les propostes individuals de processos d'ensenyament aprenentatge

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades (recuperable)
Descripció	F.- Avaluació contínua de la obtenció del nivell aplicatiu dels coneixements teòrico-pràctics del Tema 4 M.- Control i suport permanent del professorat
Criteris d'avaluació	Formular per escrit individualment propostes de processos d'Ensenyament aprenentatge estàndar de l'assignatura, tenguent en compte les orientacions metodològiques i els continguts estudiats a classe. Requeriments: contingut científic temàtic referenciat, que inclogui vida quotidiana, gènere, edat (infància), multiculturalitat, ubicació a l'espai i en el temps (mapa històric i línies del temps/quadres cronològics).

Percentatge de la qualificació final: 15%

Classes pràctiques d'aula

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	F.- Aplicació dels coneixements teòrics, especialment els dels temes 1,2 i 3 M.- Mostració de recursos com DVD i materials didàctics on line, sobre aspectes generals dels continguts, com ara : Somnus civitatis, Web Arqueobaleare, documentals històrics o antropològics, cronologies, materials didàctics en diversos suports sobre estudis personals, familiars i locals Anàlisi i avaluació de materials didàctics adients, com ara Guies de Museus i visites virtuals
Criteris d'avaluació	Consignar els continguts successivament recollits a les pràctiques (cronografies, cartografia històrica, tècniques i estratègies de promoció del sentit del temps, etc.), i aplicar-los a la proposta final de Procés d'ensenyament aprenentatge

Percentatge de la qualificació final: 15%

Tutories ECTS

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	F.- Control de la obtenció de les competències M.- Suport a demanda en les classes de grup mitjà o en les sessions de tutoria de la matèria
Criteris d'avaluació	Participació coherent i contextualitzada

Percentatge de la qualificació final: 15%

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa
Guia docent	F
Idioma	Català

Contextualització consultada del curriculum d'Educació Primària

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	F.- Contextualització dels continguts d'assignatura i matèria al curriculum d'Educació Primària i consulta de bibliografia i altres recursos en qualsevol format.
Criteris d'avaluació	Consulta sistemàtica del context dels continguts de l'assignatura en el curriculum d'Educació Primària, preferentment en relació a les classes magistrals

Percentatge de la qualificació final: 15%

Preparació proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	F.- Aplicació contínua dels aprenentatges teòrico-pràctics de tot el temari a la preparació de la proposta de procés d'ensenyament-aprenentatge individual o en petit grup (quantitat de membres a determinar)
Criteris d'avaluació	Proposta final de procés d'Ensenyament-aprenentatge segons els requeriments. Examen final.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

El criteri de selecció de la Bibliografia inicial (en qualsevol suport) i dels altres recursos és el d'afavorir l'aprenentatge teòric i pràctic dels continguts científics i didàctics d'Història directament útils, aplicables i adients per a l'Educació Primària, amb l'objectiu d'obtenir-ne els resultats d'aprenentatge relacionats amb les competències. El manual del Dr. Fontana té una estructura temàtica i àmbit universal, mentre que l'obra dirigida pel Dr. Borja de Riquer té una concreció identitària i un contingut molt complet, tant històric com cultural: inclou vida quotidiana, gènere i infància, índex analític i cronologia en cada volum i un volum específic de cartografia històrica; d'àmbit intermig entre les dues citades, l'obra dirigida pel Dr. García de Cortázar proporciona eines per a l'obtenció de les competències integradores 2.2.3, 2.2.11, 2.2.15. Les altres obres tracten continguts fonamentals de les Ciències històriques sectorials, que són objecte d'ensenyament-aprenentatge en l'Educació Primària i que de vegades no es recullen en moltes obres generals.

Algunes obres sobre valors i enfocament crític dels continguts es proposen per treballar el pensament divergent i la capacitat crítica pròpies del perfil de títol.

Finalment, es relacionen recursos de l'entorn social i cultural significatiu i materials didàctics que apliquen els principis constructivistes: tots ells seran objecte d'anàlisi i avaluació en les classes de GM.

Bibliografia bàsica

ARÓSTEGUI, Julio (2001) *La investigación histórica: teoría y método* Ed. Crítica, Madrid
 id.id. (2004): *La historia vivida: sobre la historia del presente*. Alianza Ensayo, Ed. Alianza, Madrid
 BORRÁS, José María (dir) (1996): *Historia de la infancia en la España contemporánea (1834-1936)*, MTAS/ Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Madrid
 DUBY, Georges, i PERROT, Michelle (codir) (1990-1993): *Historia de las mujeres*, Ed. Taurus, Madrid
 DUNCAN, David E. (1999): *El calendario*, Emecé ed., Barcelona
 FOLGUERA, Pilar (1994): *Cómo se hace historia oral*, EUEMA, Universidad Complutense, Madrid
 FONTANA, Josep (1997): *Introducció a l'estudi de la història*, Ed. Crítica, Nous instruments Universitaris, Barcelona

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa
Guia docent	F
Idioma	Català

MILICUA, Josep, dir. (1988): *Història Universal de l'Art*, Planeta, Barcelona
 MONESTIER, Martin (1999) *Los niños esclavos*, Ed. Alianza, Madrid
 RIQUER, Borja de (dir) (1995-2008): *Història, societat, política i cultura dels Països Catalans*, (13 volums) Ed. Enciclopèdia Catalana, Barcelona (Inclou un volum de cartografia històrica)
 VALLS, Rafael (1990) Vida personal y familiar de los alumnos como introducción al estudio de la historia (método y tiempo históricos), en *Didáctica de las ciencias experimentales y sociales*, n° 4, pàgs. 45-46
 Revistes científiques digitals :
 Hispania Nova

Bibliografia complementària

ARIÈS, Philippe; DUBY, Georges (dir) (1991,1995): *Historia de la vida privada*, Ed. Taurus, Madrid
 BARCELÓ, Maria; ROSSELLÓ, Guillem (2009): *La casa gòtica a la Ciutat de Mallorca*, coed. IEB, Lleonard Muntaner, Palma
 BURGUIÈRE, André (1991): *Diccionario de Ciencias históricas*, Ed. Akal, Madrid
 GARCÍA DE CORTÁZAR, Fernando (dir)(2002): *La historia en su lugar: nueva historia de España*. Planeta, 2002, Barcelona
 KINDER, H.: *Atlas Histórico Mundial*, 2 vols., Akal/Istmo, Madrid (2006)
 MELIS, Lourdes; SERRA, Sebastià; VIVES, Antoni (2009): *Els Museus de les IIBB*, IEB, Palma
 MURPHY, Julia (2011): *Más de 100 ideas para enseñar historia. Primaria y secundaria*. Sèrie Didàctica Ciències Socials, Col. Graó General, Ed. Graó, Barcelona
 SAMPEDRO, José Luis (1999): *Con nombre y apellidos. Tratado de genealogía práctica*. Ed. Martínez Roca, Barcelona
 SASTRE, Jaume (1997): *Alguns aspectes de la vida quotidiana a la Ciutat de Mallorca: època medieval*. IEB, Palma
 SEBASTIÀ, Rafael i BLANES, Georgina (2000): El archivo y su didáctica, en Modelos, contenidos y experiencias en la formación del profesorado de Ciencias Sociales (PAGÉS, Joan; ESTEPA, Jesús; TRAVÉ, Gabriel, editors), pàgs. 235-252. Universidad de Huelva, Huelva
 CD-rom: *Història de l'Art Català: L'Art Català des dels seus orígens fins a les tendències actuals* Barcelona: Enciclopedia Catalana, 1999
 Vocabulari d'Història de l'Art: castellà, català, francès, anglès (2006): Institut Joan Lluís Vives (Castelló), UIB Servei Lingüístic (Palma)

Altres recursos

*Bases de dades bibliogràfiques digitals i recursos electrònics enllaçats a la pàg. web de la Biblioteca de la UIB <http://biblioteca.uib.es/>
 *Altres:
 - Bases de dades sobre continguts històrics
 - Bases de dades sobre continguts cronogràfics i de cartografia històrica
 - Bases de dades de continguts artístics (especialment arquitectònics i iconogràfics)
 - Sitis web d'institucions i organitzacions relacionades amb els continguts a treballar, tant de CC SS com de la seva didàctica, com ara:
 UE, ONU, UNESCO
 Arxiu del So i de la Imatge (Palma)
 Museu de Mallorca
 Asociación Universitaria de Profesorado de CCSS (amb referències bibliogràfiques de les ponències i comunicacions de Jornades i Congressos)
 * Fragments de films de temàtica històrica correctament ambientats.

Any acadèmic	2015-16
Assignatura	22124 - Ciències Socials i la seva Didàctica II (Història)
Grup	Grup 11, 1S, Eivissa
Guia docent	F
Idioma	Català

* Documentals.

* Estudis familiars:

A) Bibliografia :

BALL, Edward (2000): *Esclavos en la familia*, Ed. Península,

MÉDICI, Lorenzo (2002): *Los Médicos: nuestra historia*, Ed. Plaza i Janés, Barcelona

PUIG I FERNÁNDEZ WEISS, José María (2009): *Leocadia Zorrilla de Weiss. La compañera de Goya y su descendencia hasta nuestros días*. DL: L-142-2009

B) Eines informàtiques per a reconstruccions familiars:

Family Tree Builder, Genoom

*Edicions digitals de premsa

*Materials didàctics per a l'Educació Primària

